

Folkbladet

Blev som
ny för
800 000

Arkö Båk återinvigd med pompa och ståt

Ann-Charlotte Hertz har just klippt av det blågula invigningsbandet för Arkö Båk, med assistans av Ulf Dyberg från Sjöfartsverket. Foto: Lars T. Jacobson

NORRKÖPING

Ett gammalt förfallet sjömärke från 1800-talet som var på väg att försvinna, räddades undan rivningsrisken i sista stund.

I stället har det nu renoverats för 800.000 kronor och ser ut som nytt igen.

Det handlar om Arkö Båk, som återinvigdes av stadsantikvarien Ann-Charlotte Hertz med pompa och ståt i lördags, inför ett 100-tal åskådare.

En pampig syn är onekligen Arkö Båk, som nyrenoverad sträcker sig 20

meter rakt upp i luften.

Invigningen omfattade både trumpetsalut och kanonskott och många entusiastiska talare. Bland annat Gunnar Petersson, med i styrelsen för Arkö Båks Vänner som försökte förklara sina känslor för båken och renoveringen:

- På senare tid har båkens betydelse som sjömärke för handelssjöfarten upphört, men används fortfarande av fritidssjöfarten.
- Men dess betydelse som monument har tilltagit i betydelse. Vi behöver minnesmärken från gångna tider och det är positivt för bygden att ha tillgång till sevärdheter som båken. Det stärker bygdens identitet.

- I en starkt föränderlig värld som vår, för minnesmärken också en betydelse att länka oss samman med det förflutna och hjälper oss därigenom att känna förankring i tillvaron. Efter den lite filosofiska utläggningen, avslöjade också Gunnar Peterson att man haft ett styvt jobb att gå i land med renoveringsprojektet av båken:

- Det har många gånger varit frustrerande med ekonomiska spörsmål och markfrågor, men idag när vi står här känns det desto skönare att vi gått i mål med hela projektet efter alla vedermodor.

Föreningens ordförande Lars Westerholm, tillade att man inte riktigt är i mål än:

- Det återstår en invändig renovering, så att man kan ta sig upp till fönstren uppe i toppen och njut av utsikten. Precis som jag gjorde som barn när jag bodde här. Då tog vi oss upp via rep, men nu ska vi bygga trappor.

Blir båken en stor turistattraktion?

- Ja, det tror jag, men framförallt ska den avnjutas från sjön. Men någon gång per år ska vi anordna någon form av "Båkens Dag" och då kommer vi givetvis upp hit tillsammans med andra intresserade besökare.

- Föreningen har idag 50 medlemmar, som vi hoppas blir fler, eftersom vi nu tar över ansvaret för båken och dess framtida fortlevnad och kommande renoveringsbehov. Något som dock lär dröja länge, med tanke på dess fina skick idag.

Ulf Dyberg, från Sjöfartsverket, var på plats och överlämnade en present i form av en tavla, föreställande gamla ritningar av båken.

- Vi hade inget intresse och resurser att behålla båken som ett sjömärke, när det inte längre användes till handelssjöfarten.

Men att ni nu, bland annat med hjälp av bidrag från Sjöfartsverket, lyckats renovera båken, tycker jag är mycket positivt.

Vilket även Ann-Charlotte Hertz uttryckte:

- För mig är det en riktig glädjedag, att få utföra den här återinvigningen av Arkö Båk. Renoveringen har gjorts efter en lång resa och det har inte varit någon rak väg till målet. Men det är viktigt att värna om historien och när det gäller Arkösund har båken sin naturliga plats i den historien.

Sören Boström

Fakta/båken Den första Båken på Arkö Båks plats byggdes 1813. Sedan byggdes den om och blev högre och högre. 1891 fick den sin nuvarande form och höjd på 20 meter. Eftersom den står på ett berg som är 15 meter, så når båken 35 meter över havet och lär synas ända till Oxelösund, vid gynnsamt väder. 1927 byttes spån ut mot eternitplattor på utsidan och de sitter kvar än idag och är nu nymålade.

Båken användes för spaning av militären både under första och andra världskriget.